

ISBN: 978-960-7815-43-9

9 789607 815439

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΠ. ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ

Αντικύθηρα Αρμόρα και μοναξιά

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Πέτρα
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΤΡΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΠ. ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ

*Αντικύθηρα
Αρμύρα και μοναξιά*

ΠΟΙΗΣΗ

© Δημήτρης Απ. Πλατανιάς
Αντικύθηρα 80100, Τηλ.: 6977 250.292
Email: dimitris@platanias.org

Παραγωγή: Ηπειρωτικές Εκδόσεις «Πέτρα»
Οικονόμου 32, 106 83, Αθήνα, Τηλ.: 210 8233.830, 210 2384.101
Email: ekdoseispetra@hotmail.com

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2022
Φωτογραφίες εξωφύλλου: Αποστόλης Δημ. Πλατανιάς

ISBN: 978-960-7815-43-9

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε μέσο χωρίς την άδεια του εκδότη και του συγγραφέα.

 Πέτρα
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Στους ξωμάχους που «έφυγαν» και σε όσους
σήμερα κρατάνε ζωντανή τη ζωή στα Αντικύθηρα.

Στους Αντικυθήριους που διάσπαρτοι
σε όλα τα μέρη του κόσμου, κρατάνε μέσα τους
ένα κομμάτι του νησιού.

Στους «ζωμερίτες» που κάνανε
το νησί δεύτερη πατρίδα τους.

Στους φίλους από άλλες πατρίδες, που στήσανε
το σπιτικό τους και φωλιάσανε μαζί μας στο νησί.

Στους επισκέπτες που περαστικοί από το νησί μας,
κρατάνε στη μνήμη τους μια χούφτα από μυρωδιές
και χρώματα του νησιού.

Στους συναδέλφους που κρατάνε στις αποσκευές τους,
τον χρόνο που ζήσανε στα Αντικύθηρα.

Τέλος Οκτώβρη του 1991...

Μετάθεση στα Αντικύθηρα. Μια αναγκαία, μα χωρίς ιδιαίτερα κριτήρια επιλογή.

Μόνη σκέψη να τελειώσει ο απαραίτητος χρόνος και να επιστρέψω στην Αθήνα.

Βρέθηκα σε ένα πρωτόγνωρο για μένα περιβάλλον, παρά το γεγονός, πως γεννήθηκα και έζησα τα πρώτα μου χρόνια στην επαρχία.

Δουλεύοντας και ζώντας σε μια βουνοκορφή, μακριά από την υποτυπώδη, έστω, ζωή του οικισμού, οι συνθήκες γινότανε ιδιαίτερες.

Οι ήχοι της πόλης αντικαταστάθηκαν από τους ήχους της πανίδας, η κίνηση των αυτοκινήτων από τις αραιές διαδρομές των ανθρώπων και των ζώων.

Μόνο ο «Μινώταυρος» έσκιζε την ατμόσφαιρα με τον ιδιόρρυθμο ήχο του.

Το μουντό της πόλης έδωσε τη θέση του, στο απέραντο γαλάζιο της θάλασσας.

Οι μεγάλες διαδηλώσεις και οι παρέες έγιναν μια παράξενη ερημιά και μοναξιά.

Ήταν φορές που η μοναξιά δεν σου επέτρεπε να ξεχωρίσεις τα όρια της μέρας με τη νύχτα. Το πούσι και η αντάρα, εμπόδιζαν να ξεχωρίσεις τα όρια της θάλασσας με τη στεριά.

Μόνο οι μήνες του καλοκαιριού σου επιτρέπανε να νιώσεις πως ζεις σε μια κοινωνία πιο μεγάλη από τα στενά σου όρια.

Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον μπόρεσα να βρω καινούρια κριτήρια για τις αγωνίες, τα παράπονα, την αθωότητα και την προσφορά των απλών ανθρώπων, μέσα στα βλέμματα και στις μικρές μα ειλικρινείς πράξεις τους.

Είναι αλήθεια πως μου έλειπαν πολύ όσα είχα αφήσει πίσω μου.

Το σπίτι, οι παρέες, οι διαδηλώσεις και οι αγώνες, η καθημερινή προσπάθεια για τη βελτίωση της ζωής και της δουλειάς.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον άνθησαν νέα συναισθήματα, αναζωπυρώθηκαν παλιοί καημοί και εικόνες..

Χτίστηκαν νέα όνειρα και στόχοι, ήρθαν στην επιφάνεια ξεχασμένες μνήμες.

Γι' αυτό και κάθε κείμενο του βιβλίου, είναι κομμάτι της καρδιάς και του κορμιού μου, βγαλμένο μέσα από την ψυχή και το σώμα μου.

Όλα αυτά μαζί με εικόνες από τη ζωή του νησιού, περιγραφές από τοποθεσίες, εκδηλώσεις και ιστορίες συνθέτουν το περιεχόμενο του βιβλίου.

Είναι φανερό πως αν το 1991 η ανάγκη με έφερε στα Αντικύθηρα, σήμερα η απόφασή μου να αφιερώνω ένα κομμάτι της ζωής μου εδώ, είναι πια μια συνειδητή επιλογή μου, που μου δίνει δύναμη να ψάχνω, πέρα από τις προσωπικές μου αναζητήσεις, το δίκιο των απλών ανθρώπων...

ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ

Σαν γερακιού ξεπέταγμα
κοντράρουν τους ανέμους
και καρτερούν τα όνειρα
να χτίσουνε φωλιά.

Να βρουν γκρεμνά που κρύβουνε
αιώνων ιστορίες,
και με της γης τα σπορικά,
να χτίσουν τη ζωή.

Να σμίξουν ξύλο και καημός,
πέτρα και πεθυμιά,
χώρα κι ιδρώτας να δεθούν
στου ανέμου τη δροσιά.

Φίλοι εραστές και γείτονες,
όλοι μας μια παρέα,
στων λιθαριών το άψυχο
να δώσουμε ζωή.

Έτσι θα γίνουν τα όνειρα,
καράβι,
που όπου κι αν ταξιδεύει,
θα δένει στο λιμάνι μας,
με κάβους και σχοινιά.

Η ΚΑΜΑΡΕΛΑ

Λες κι είναι δημιούργημα, Τιτάνων και Γιγάντων,
ίσως και αποτέλεσμα νομοτελιών της φύσης.
Ό,τι και να 'ναι προκαλεί τον θαυμασμό των πάντων
και δεν μπορείς να αρνηθείς να τη φωτογραφίσεις.

Στέκει αμετακίνητη με το άγριό της βλέμμα,
με το φαιό, το θαλασσί, ντύνει το φόρεμά της
και γύρω της διάσπαρτοι ορθώνονται οι βράχοι
είτε σαν φύλακες πιστοί, είτε σαν τα παιδιά της.

Μονόφθαλμη κι αγέρωχη, μόνο με ένα μάτι,
δώρο κι αυτό της αστραπής, κάποιο βαρύ χειμώνα,
λες κι έβγαλε επάνω της η φύση το γινάτι,
γιατί στεκόταν φύλακας, στην κόντρα του κυκλώνα.

Νύχτες και μέρες άγρυπνη, φυλάει τα νερά της,
κάθε καϊκι ναυτικό, κυλάει στη σιγαλιά της,
μα η θάλασσα πολύ συχνά της φέρνει κάποιο δάκρυ
είτε με τ' άγριο κύμα της, είτε με την όστριά της.

Τον ήλιο κάνει συντροφιά στο αποτέλειωμά του,
όταν γλιστρά στη θάλασσα, στον ερχομό της δύσης
και βλέπεις έναν πίνακα μ' όλα τα χρώματά του,
μια γοργόνα ξέμπαρκη, που θες να την κερδίσεις.

Σαν την κοιτάς από ψηλά, νομίζεις πως τρομάξεις,
μα αν το κορμί σου αφευθεί στα γαλανά νερά της,
θα νιώσεις πως το χάδι της, αγγίζει την καρδιά
και θα χαθείς σαν νιόγαμπρος, μέσα στην αγκαλιά της.

Η ΠΛΑΓΑΡΑ

Νύφη με πέπλο την αντάρα,
στέκει προσμένοντας γαμπρό,
μα τέτοιο κούκλο δεν τον βρίσκει,
δεν έχουμε άλλο βουνό.

Το πέπλο της στολίζουν τα αστέρια,
παίζουν μαζί της και της κάνουν συντροφιά,
πυγολαμπίδες που χορεύουν στο φεγγάρι
από την οστριά γυρεύουν ποτό.

Και του βοσκού το βλέμμα το αετίσιο
τις μέρες φτάνει σε γκρεμούς και ρεματιές,
μαέστρος στις κινήσεις της πανίδας
σε απόμερες ερημικές πλαγιές.

Κάθε πρωί το μήνυμά της στέλνει,
σε Κρήτη, Μάνη και σε μέρη μακρινά,
ότι με δόντια θα κρατάμε την ελπίδα,
πως στο νησί μας όλα, θα γίνουν πιο καλά.

Ο ΚΑΦΕΝΕΣ ΜΑΣ

Τι να σου πω για το νησί,
τα νέα ίδια πάντα.
Μακριά από του κόσμου τη ζωή,
με την ελπίδα φίλο.

Στο καφενείο το μικρό
είναι αδειανές οι θέσεις.
Δυο-τρεις καρέκλες μοναχές
και με σπασμένα πόδια.

Στου τραπεζιού το νάιλον
—σκούρο κι αυτό απ' τον χρόνο—
απλώνεται απείραχτη,
η σκόνη του Αυγούστου.

Πίσω στον τοίχο και ψηλά,
κρεμότανε δυο κάδρα,
κι όταν ρωτούσες, τι είναι αυτά;
του μπάρμπα-Μύρου έκλειναν,
ερμητικά τα μάτια.
Και μίλαγε με δάκρυα,
για μια ζωή γεμάτη
απ' τα δικά του βάσανα,
και του λαού τα πάθη.

Σε μια γωνιά ασάλευτη
σαν μια παλιά εικόνα,
—με το ποτήρι το κρασί,
τα γαλανά τα μάτια—
και με τον ήλιο στα μαλλιά,

όλοι οι νιοι φαντάζουν,
την τελευταία κοπελιά
του περσινού Σεπτέμβρη.

Δυο-τρεις γερόντοι σκυθρωποί,
κάθονται στην πεζούλα,
του ενός τα μάτια χάνονται
κρυμμένα μες στον πόνο,
του άλλου τα δάκρυα σχίζουνε
ρυτιδιασμένο δρόμο.
Του τρίτου τ' άσπρα τα μαλλιά
πιο άσπρα έχουν γίνει,
απ' την αρμύρα του βοριά
που πάνω τους φυτρώνει,
σαν αυγουστιάτικη αλυκή
προτού την κλέψει το κύμα.

Χρόνο το χρόνο μένουμε
πιο λίγοι νοματαίοι,
άλλοι τον δρόμο τράβηξαν
για θάλασσες μεγάλες
κι άλλοι τον χρόνο χάσανε
στ' αγύριστο ταξίδι.
Λίγοι γερόντοι μείνανε
με πίκρα φορτωμένοι,
τη μοναξιά προσκέφαλο
και τον καημό για στρώμα.

Τι να σου πω για το νησί,
τα νέα ίδια πάντα,
λες και φοβάται ο ντουνιάς,
νέους καημούς ν' ακούει.

ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΙΑ ΖΩΗ

Εδώ στα Αντικύθηρα, αν θα βρεθείς,
ω! ξένε,
Νωρίς θα δεις και θα γευτείς
πως...

Η μοναξιά και η ερημιά,
δεν είναι γιατρείας βοτάνι,
ούτε και ξόρκι μαγικό
τους πόνους σου να γιάνει.

Μοιάζει με τάμα στους θεούς
και λησμονιά ανθρώπων.

Εδώ τα βράχια του νησιού τα γέννησαν βοριάδες
γι' αυτό κι αυτά υψώνονται κόντρα μπρος στους νοτιάδες.

Το πράσινο δεν άντρωσε δεν έγινε δεντράκι,
γιατί η αρμύρα κι ο βοριάς το τρώνε σαν σαράκι.

Ανέμοι δέρνουν το νησί βοριάδες και νοτιάδες,
σορόκοι, ανατολικοί, μαϊστροι, τραμπουντάνες.

Εδώ οι άνθρωποι νιώθουνε φίλοι με τους ανέμους,
σε αυτούς ακόμα προσκυνούν κι ανάβουνε καντήλι.

Εδώ η ελπίδα δεν μετρά με της καρδιάς το μπόι,
μα του βοριά η δύναμη, μοιράζει την ανδρεία.

Εδώ η γνώση χάνεται στην ερημιά της φύσης
και στου πουλιού το πέταγμα βρίσκεις τις γνώσεις όλες.

Δεν θα πετύχεις στη ζωή βιβλία αν διαβάσεις,
μα αν έχεις χέρι σταθερό, τους αίγαγρους να πιάσεις.

Να βάλεις στόχο το κλαδί στην κορυφή της ράχης
κι από της χαράδρας τη μεριά, τον στόχο σου να ρίξεις.

Τότε θα δεις πως όλοι τους γενναίο θα σου λένε,
με εξυπνάδα περισσή, στον πόνο σου θα κλαίνε

Ο ΜΥΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΪΚΙ ΤΟΥ

Τσαφ-τσουφ, τσαφ-τσουφ, οι μηχανές
κεντούν την ερημιά
και το καΐκι σχίζει
τη θάλασσα γοργά.

Ξοπίσω του απλώνονται,
κορδέλες τα νερά
κι οι γλάροι ανεμίζονται
με ακροβατικά.

Κορμί που για ηλιόλαδο
φοράει την αλμύρα,
το κουμαντάρει σταθερά
και πάμε για την Ψείρα.

Τριγύρω, γύρω το νησί
φοράει τα καλά του,
γι' αρματωσιά τα βράχια του,
φλουριά 'ναι τα γκρεμνά του.

Κι ο ήλιος που αντιφεγγά
στου ναύτη τη γενειάδα,
τους δίνει ώρες μπόλικες
να φτάσουνε στη ράδα.

Άλλη μια μέρα πέρασε
με τους καημούς της νιότης,
θαλασσοπνίχτρες θύμησες
στην αγκαλιά της πλώρης.

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΑΡΑΣ

Στέκει αγέρωχος και ατενίζει,
σαν τον δραγάτη που προσέχει τα σπαρτά,
μέσα απ' το μάτι του
οι ναυτικοί μας έπαιρναν κουράγιο,
να φτάσουνε στα σίγουρα μακριά.

Χρόνια και χρόνια,
δεν τον τσάκισαν βοριάδες,
μόνο η αρμύρα τους,
στην πλάτη του σαν ιδρωτας κυλά
και τα καράβια που περνούσαν, συντροφεύει
κι αυτά του στέλναν το σινιάλο από μακριά.

Οι γλάροι γύρω του πετούσανε και κράζαν,
βγάζαν το κλάμα το πικρό της μοναξιάς
κι αυτός στητός μα πάντα παιχνιδιάρης,
έστελνε πάνω τους τις σπίθες της φωτιάς.

Τις νύχτες έστηνε χορό με όλα τα αστέρια,
του κύκλου πού 'κανε, κρατούσαν τον ρυθμό,
κάτω απ' τους ήχους της νυχτιάς και του αγέρα
στήναν αέναο χορό, ερωτικό.

Η μοναξιά του, που συνόδευε τα βράχια,
ήταν γι' αυτόν ζωή και θάνατος μαζί,
τις νύχτες που 'στεκε σβηστός, τραυματισμένος,
μην τύχει πάνω του καράβι τσακιστεί.